

ONKO VALTIO TAPPAMASSA KOKO SUOMALAISEN MATKATOIMISTOALAN?

Monissa Euroopan maissa hallitukset muuttavat lainsäädäntöä suojaamaan matkailuyrityksiä

Koronaviruspandemia on pistänyt vauhtia etenkin Euroopan suuriin matkailumaihin, joissa on kiireesti muutettu kansallista lainsäädäntöä suojaamaan paikallista matkailuelinkeinoja konkursseilta – niin matkatoimistoja kuin muita matkailuyrityksiä. Samanlaista hätäapua tarvitsisivat nyt myös suomalaiset matkatoimistot, mutta meillä viranomaisen on jumittunut seuraamaan EU-komission linjauksia, joille muut jäsenvaltiot antavat piutpaut. Suomen matkailualan liitto (SMAL) pelkää, että valtion joustamattomuus tappaa lähikuukausien sisällä Suomessa koko matkatoimistoalan.

Kun ulkoministeriö julkaisi 14.3. suosituksensa välttää matkustamista ulkomaille, suomalaisten matkatoimistojen business hyytyi kuin seinään. Kuten monella muulla toimialalla, huolta herättää se, että uutta kauppaa ei tule ja liiketoiminnan edellytykset ovat kadonneet toistaiseksi; kukaan ei tiedä, kuinka kauan koronaviruksen seuraukset vaikuttavat matkailuun. Matkatoimistojen akuutti ongelma liittyy kuitenkin matkapakettilain mukaiseen velvoitteeseen, joka pätee jopa maahan määrättyssä poikkeustilassa; asiakkaalle pitää palauttaa peruuntuneen matkan koko hinta ja nopeasti ja mielellään käteisellä. Suurimman osan matkan hinnasta matkatoimisto on kuitenkin joutunut tilittämään heti asiakkaalta rahat saatuaan eteenpäin lentoyhtiöille, kohdemaan hotelleille ja muiden oheispalveluiden tarjoajille, jotka nyt eivät ole palauttamassa rahoja.

- On harmillista, että meillä Suomessa keskustelu yritysten selviytymisestä on viime päivinä tyypistynyt ravintoloiden ympärille. Suuressa hädässä on kuitenkin myös pakottavan EU-lainsäädännön vuoksi matkatoimistot, joiden pitäisi maksaa asiakkaille peruuntuneen matkan hinta rahana, vaikka hotellit ja muut matkailuyritykset palauttavat matkatoimistolle sen tilittämät rahat lahjakortin kaltaisena *voucherina*. Tuska on jatkunut jo kaksi kuukautta, ja sytytyslanka lyhenee koko ajan. Suomen viranomaiset ja poliitikot eivät tunnu hahmottavan tätä matkatoimistojen erityistä haastetta. En haluaisi uskoa, että kyse olisi vain haluttomuudesta toimia suomalaisen matkatoimistoelinkeinoon pelastamiseksi, tuskailee SMALin toimitusjohtaja **Heli Mäki-Fränti**.

Matkatoimistoala on yrittänyt saada ratkaisun kestävämpään tilanteeseen tuomalla oikeusministeriölle lainmuutosesityksen, joka ei murentaisi kuluttajansuojaa, mutta mahdollistaisi matkatoimistojen toiminnan jatkumisen tämän kriistitilanteen yli. Erilaisia ratkaisuja tilanteeseen on haettu myös työ- ja elinkeinoministeriön kanssa, mutta yhä edelleen matkatoimistoala löytää itsensä umpikujasta.

- SMAL on kartoittanut euromääräistä summaa, jonka matkatoimistot olisivat lain mukaan velvollisia palauttamaan asiakkaille. Kun noin puolet SMALin jäsenyrityksistä on kyselyyn vastannut, summa on 115,8 miljoonaa euroa. Vastaavasti tuosta summasta on saatu hotelleilta, lentoyhtiöiltä ym. takaisin näistä jo eteenpäin tilitetyistä rahoista vain 1,3 miljoonaa euroa. Kun nämä matkailuyritykset jemmaavat rahoja ja parhaassakin tapauksessa luovuttavat matkatoimistolle käteisen sijaan *voucherin*, matkatoimistojen pitäisi kuitenkin omasta hupenevasta kassasta palauttaa asiakkaille reilut 114 miljoonaa euroa käteisenä. Tämä on yhtälö, joka ei voi käytännössä mitenkään toimia, jyrähtää SMALin puheenjohtaja **Anne-Marjut Väänänen**.

Matkatoimistoala ei koe saaneensa lukuisista yhteydenotoista ja avunpyynnöistä huolimatta vielä mitään konkreettista tukea tulevaisuutensa turvaamiseksi. Suurimmassa osassa alan yrityksiä on käynnistetty jo yt-neuvottelut. Nyt on viimeinen hetki turvata se, että jatkossakin matkoja voi ostaa Suomessa toimivilta matkatoimistoilta.

Lisätietoja: Anne-Marjut Väänänen, puheenjohtaja, SMAL, 041 522 2322

Heli Mäki-Fränti, toimitusjohtaja, SMAL, 040 575 1303